oli ta Stackelberg'ide käes. Vene okupatsiooni ajal võttis mõisa omale v. Taube, kes oli tsaari teenistuses. Gustav Adolf andis ta ühes Kaagverega Oxenstiernale; peale seda ongi need kaks mõisat ühte jäänud. Hiljemini vahetati Vanamõisa Nurmeselli talu vastu. Nurmeselli talu on Kaagvere mõisa külge jäänud, kuna Vanamõisa taludeks on tehtud. Kaagvere järele on ka Miinamõisa krjm, renditud eraisikule. — Härrastemaja kahekordne kiviehitus.

Kastre (saksa k. Caster) mõisa asub Emajõe kaldal, kirikust 10.6 km põhjakirde pool. Siin oli piiskopivalitsuse ajal Varbeki lossi järele kuuluv küla, mille nurmedele Stefan Bathory valitsuse ajal mõisa asutati. Gustav Adolf andis mõisa Norrköpingi õiguse põhjal (1628. a.) Schwengeln'ile, kes ta Oxenstierna'ga Kavastu mõisa vastu vahetas; viimase pärijaile näib mõisa kuni reduktsioonini jäänud olevat. Peeter I andis 1717. a. mõisa krahv Jagušinski'le; 18. aastasajal vahelduvad mõisa omanikud tihti: ta on krahv Loewenwolde, v. Rosen'i, krahv Mannteuffeli, v. Liphardt'i ja teiste käes, kuni 19. aastasajal selle ostis v. Essen. Kastre järgi on Kastre-Kaarli karjamõisa ja Järveselja jahiloss. Mõisast plaanistati osa ääremaid ühes Kastre-Kaarli karjamõisaga 1922. a., kuna ülejäänud osa peetakse riigi arvel. — Härrastemaja kahekordne kiviehitus.

Mäksa (saksa k. Meckshof, ka Pepefer) mõisa asub Emajõe ääres, kirikust 15 km põhjaloode pool. Juba orduajal Mecks'ide soo käes, kellelt nähtavasti nime on saanud. Vene okupatsiooni ajal oli mõisa pidajaks Kruse. Stefan Bathory tegi mõisa alguses kuninglikuks majandusmõisaks, pärast aga andis Melchert'ile, kes selle müüs 1605. a. v. Gilsen'ile, kelle väimehele — Scharenberg'ile — Gustav Adolf mõisa kinnitas. Hiljemini on ta aga Oxenstierna'le antud. Langes reduktsiooni alla ja läks riigile tagasi, restitutsioonil said selle aga Oxenstierna pärijad tagasi ja müüsid Schübter'ile (1726. a.). Oli selle järel v. Loewenstern'i käes, kuni lõpuks ta omandas v. Essen, kellele jäi kuni võõrandamiseni. Plaanistati ühes juurdekuuluva Aru karjamõisaga 1921. a. — Härrastemaja kahekordne kiviehitus.

Poka (saksa k. Heidohof, vanasti Buckenhof ehk Nachtel) mõisa, kirikust 7.5 km loode pool. 16. aastasajal pantis Beckmann selle kui isalt päritud mõisa Bock'ile. Beckmanni Venemaale vangi viimise järel läks mõisa Bock'i kätte. Poola ajal kinnitasid kuningad Stefan Bathory ja hiljemini Sigismund III selle Bocki väimehele Hartmann'ile. Pärastpoole vaheldusid mõisa omanikud tihti: mõisa oli v. Straelborn'ide, v. Billingshausen'ite, v. Loewenstern'ide, v. Liphardt'ite käes. Läks 1850. a. ostuteel v. Essen'ite kätte ja jäi nende omaks kuni ülevõtmiseni. Plaanistati 1921. a. — Härrastemaja kahekordne kiviehitus.

Rasina (saksa k. Rasin) mõisa, kirikust 19 km kagu pool, oli orduajal juba v. der Luden'i soo käes. Poola ajal järjestikku mitme omaniku käes. Gustav Adolf annab mõisa oma sekretärile Taegraus'ile, kelle sugu hiljemini aadlikuna kannab nime v. Strömfeld. Langes